

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2025-10-10

Diarienummer:
KTN-2025-00195

Handläggare:
Eva Olsson

Ny riktlinje för bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** fastställa Kulturnämndens riktlinje för bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg enligt bilaga 1,
2. **att** göra redaktionella justeringar i nuvarande Riktlinjer för kulturnämndens stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun enligt bilaga 2, samt
3. **att** bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg fördelas enligt de nya riktlinjerna från och med år 2026.

Ärendet

Kulturnämnden fördelar årligen bidrag till studieförbundens allmänna verksamhet samt till kultur i vården-verksamhet. Den nuvarande riktlinjen för Uppsala kommuns bidrag till studieförbunden knyter an till riktlinjerna för statsbidrag till studieförbunden. Då statsbidragsmodellen har förändrats från 2024 behöver kommunens riktlinjer också revideras.

Förslaget i detta ärende gäller ny riktlinje för bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg, att gälla från år 2026. Ny modell och riktlinje för bidrag till allmän studieförbundsverksamhet planeras lyftas för beslut under våren 2026, för att fördelning enligt denna ska kunna ske från år 2027.

Bidraget till kultur och folkbildning inom vård och omsorg är tänkt att vara framtidsinriktat, baserat på planerad verksamhet i stället för tidigare enbart statistik över genomförd verksamhet. Detta ger studieförbunden besked om finansiering i förväg, kan möjliggöra bättre samordning, samt ger chans till prioriteringar och satsningar. En referensgrupp föreslås också stödja i handläggningen.

Beredning

Ärendet har beretts av KTN kansli, i dialog med Bibliotek Uppsala, vid kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen, samt med studieförbunden genom Uppsala Läns Bildningsförbund.

Föredragning

Bakgrund

Studieförbunden utgör viktiga samarbetsparter för Uppsala kommun, inom områden som integration, föreningsstödjande och demokratifrämjande verksamhet, arbetsmarknadsinsatser, kultur och fri folkbildning. Studieförbundens verksamhet samfinansieras av staten, regioner och kommuner, samt av deltagaravgifter och uppdragsverksamhet.

Kulturnämnden fördelar varje år bidrag till studieförbund verksamma i kommunen, till allmän studieförbundsverksamhet och till kultur i vården-verksamhet. Bidraget möjliggör folkbildningsverksamhet som studiecirklar och kulturprogram inom en mängd olika ämnen, ofta i samarbete med föreningslivet, samt inom äldreomsorgen och för personer med funktionsnedsättning.

Behov att revidera riktlinjerna

Kulturnämndens nuvarande riktlinje för stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun knyter an till riktlinjerna för statsbidraget till studieförbunden. Dessa riktlinjer har dock förändrats från och med 2024, till en statsbidragsmodell som inte enkelt kan kopieras rakt av på kommunal nivå. Kulturnämndens riktlinje för bidrag till studieförbund behöver därför revideras.

I detta ärende föreslås främst beslut om ny riktlinje för den del av bidraget som riktas till kultur i vården-verksamhet, för att kunna fördela det bidraget till studieförbunden enligt ny riktlinje från år 2026 och framåt. Vad gäller bidraget till allmän studieförbundsverksamhet, inväntar förvaltningen lansering av Folkbildningsrådets kommunmodell, vilket planeras till senare under hösten. Tanken är att återkomma till kulturnämnden för beslut om ny riktlinje och modell för bidrag till allmän studieförbundsverksamhet under våren 2026, för att kunna fördela det bidraget enligt ny riktlinje från år 2027 och framåt. Samtidigt behöver redaktionella justeringar göras i nuvarande riktlinje för att möjliggöra föreslagna förändringar i bidraget till kultur i vården-verksamhet, se bilaga 2.

Bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg

I kulturnämndens riktlinjer för bidrag till studieförbunden finns ett särskilt bidrag riktat till så kallad kultur i vården-verksamhet. Syftet med det bidraget är att möjliggöra kulturprogram och studiecirklar inom äldreomsorgen och för personer med funktionsnedsättning, målgrupper som har behov av extra stöd och uppsökande verksamhet för att kunna ta del av kultur- och folkbildningsverksamhet.

I de nuvarande riktlinjerna baseras beräkningen av bidraget till kultur i vården-verksamhet på statistik över genomförd verksamhet föregående år, och är alltså mer bakåt- än framåtblickande. Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen ser samtidigt att det finns behov av ökad samordning av olika aktörers kulturverksamhet inom vård och omsorg. Ett mer framåtsyftande bidrag till studieförbunden inom detta område bedöms bättre kunna främja samordning och samverkan. Nuvarande bidragsriktlinjer

ger heller ingen möjlighet att prioritera eller satsa extra på olika slags verksamhet, samt har en del föråldrade termer kring målgrupperna.

Förvaltningen har därför tagit fram ett förslag på en ny riktlinje för detta bidrag, vilken återfinns i bilaga 1. Förslaget namn "Bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg" beskriver bättre vad bidraget syftar till, och har uppdaterad terminologi kring målgrupperna vilket även harmonierar med vård- och omsorgsförvaltningens terminologi.

Vidare är bidraget framåtsyftande, det vill säga att studieförbunden ansöker för planerad verksamhet, i stället för med redan genomförd verksamhet som grund. Dels ger detta studieförbunden besked om finansiering i förväg, dels ger det större möjlighet för olika aktörer verksamma inom vård och omsorg att komplettera varandra i planeringen framåt.

Tanken är även att en referensgrupp med kunskap från kultur och vård och omsorg sätts samman för att bli ett stöd i handläggning av bidraget. Förslag till beslut om bidrag är tänkt att tas fram utifrån bland annat spridning geografiskt och mellan målgrupper, och möjlighet finns också att göra prioriteringar eller satsningar av olika slag.

Ekonomiska konsekvenser

Bidrag till studieförbunden ingår kulturnämndens ordinarie budget och förslaget medför därför inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 10 oktober 2025
- Bilaga 1, Kulturnämndens riktlinje för bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg
- Bilaga 2, Riktlinjer för kulturnämndens stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun, med redaktionella justeringar markerade

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Kulturnämndens riktlinje för bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg

Normerande styrdokument

Berörd verksamhet: Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Beslutsfattare: Kulturnämnden

Beslutsdatum: 2025-11-21

Diarienummer: KTN-2025-00195

Dokumentansvarig: Direktör för kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte	3
Målgrupper	3
Kriterier för bidrag	3
Ansökan	4
Handläggning	4
Beslut och utbetalning.....	4
Redovisning.....	4
Ansvar	4
Relaterade dokument	5

Inledning

Studieförbund som är godkända för statsbidrag och verksamma i Uppsala kommun, kan ansöka om bidrag för kultur- och folkbildningsverksamhet inom vård och omsorg som Uppsala kommun ansvarar för.

Syfte

Syftet med kulturnämndens stöd till verksamheten är

- att göra folkbildningsverksamhet såsom studiecirklar och kulturprogram av hög kvalitet tillgänglig för deltagarna,
- att verksamheten ska ha god spridning geografiskt över kommunen samt mellan de olika målgrupperna.

Målgrupper

Studieförbund kan ansöka om bidrag för verksamhet för målgrupperna

- personer som har insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS),
- personer som har insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) med psykisk funktionsnedsättning, eller annan funktionsnedsättning eller sjukdom,
- äldre personer som får äldreomsorg antingen genom särskilt boende eller genom stöd i ordinärt boende.

Kriterier för bidrag

Verksamheten ska genomföras av studieförbunden med folkbildningens metoder och kriterier för statsbidragsberättigad verksamhet. Det innebär bland annat att

- verksamheten ska vara fri och frivillig för deltagarna,
- aktiviteterna ska utgå från och tillvarata deltagarnas intressen och behov,
- verksamheten ska ledas av godkänd cirkelledare med utbildning eller lämplighet för målgruppens behov,
- aktiviteterna får inte genomföras av vård- och omsorgspersonal,
- cirkelledare får inte ersätta vård- och omsorgspersonal under tiden som aktiviteten pågår,
- verksamheten ska regelbundet utvärderas och utvecklas,
- verksamheten ska vara helt skild från vård, terapi eller annan verksamhet som är kommunens eller regionens ansvarsområde,
- verksamheten får inte ersätta daglig verksamhet enligt LSS och ska sålunda ske på deltagarnas fritid,
- verksamheten får inte omfatta ordinarie föreningsverksamhet inom funktionsnedsättnings- och patientföreningar.

Studieförbund som beviljas bidraget ska även delta i kommunens samordning och vara öppna för samverkan kring kultur- och folkbildningsaktiviteter för målgrupperna, så att olika aktörers verksamhet kan komplettera varandra.

Ansökan

Bidraget utlyses en gång per år. Ansökningsdatum och anvisningar för ansökan finns på Uppsala kommuns webbplats. Till ansökan bifogas

- plan för verksamhet för aktuell period, med information om planerad kultur- och folkbildningsverksamhet och var den ska äga rum,
- budget för verksamheten.

Handläggning

Handläggning av inkomna ansökningar sker utifrån bidragets syfte och kriterier samt tillgänglig budget. En referensgrupp med kunskap från kulturverksamhet och vård- och omsorgsverksamhet bidrar i handläggningen.

Beslut och utbetalning

Beslut fattas enligt kulturnämndens delegations- och arbetsordning. Bidraget betalas ut efter beslut.

Vid avvikelser från planen som bidrag beviljats för, ska studieförbundet först ta kontakt med kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen för dialog om förändringar i planen.

Redovisning

Redovisning sker enligt anvisningar på kommunens webbplats. Redovisningen ska innehålla

- uppgifter om genomförd folkbildningsverksamhet och antal deltagare,
- förteckning över platser där verksamheten bedrivits,
- redovisning för varje målgrupp av hur många individer som nås av verksamheten,
- kostnads- och intäktsredovisning för verksamheten.

Ansvar

Kulturnämnden ansvarar för att följa upp och uppdatera riktlinjen.

Relaterade dokument

Policy för samverkan med aktörer i civilsamhället

Riktlinje för föreningsbidrag och bidrag till fria kulturlivet

Kulturpolitiskt program och handlingsplan för Uppsala kommun

Riktlinjer för kulturnämndens stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun

Antagna i kulturnämnden 2017-01-31, samt med förtydligande 2017-06-19 (KTN-2016-0436)

Innehållsförteckning

Riktlinjer för stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun	3
Grundläggande villkor och krav	3
Stöd till allmän studieförbundsverksamhet	3
Fördelningsprinciper Uppsala kommun	3
Verksamhetsbidraget kan fördelas enligt samma principer som folkbildningsrådet tillämpar för det statliga stödet. Organisationsbidraget och tillgänglighetsbidraget måste anpassas efter kommunala förutsättningar och hur dessa ska fördelas beskrivs nedan.	3
Organisationsbidrag	3
Tillgänglighetsbidrag	3
Stöd till kultur i vården-verksamhet (KIV-verksamhet)	4
Ansökan	4
Redovisning	4
För kultur i vården-verksamhet (KIV) ska även redovisas:	4
Utbetalning	4
Bilaga – Riktlinjer för särskilt stöd till kultur i vården-verksamhet (KIV-verksamhet)	5
Syftet med kulturnämndens stöd till verksamheten	5
Målgrupper	5
Kriterier för stöd	5

Riktlinjer för stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun

Uppsala kommun tillämpar de statliga villkoren för bidragsgivning till studieförbunden. Det innebär att folkbildningsrådets eventuella beslut om förändringar av villkoren för statsbidraget även förändrar det kommunala stödet. Inför 2017 antog folkbildningsrådet nya riktlinjer med stora förändringar, vilket gjorde att kulturnämnden valde att fatta ett aktivt beslut om att fortsätta tillämpa dem.

Grundläggande villkor och krav

Folkbildningsrådet formulerar och samlar de villkor, kriterier och regler som gäller i dokumentet ”Statsbidrag till studieförbund, villkor och fördelningskriterier”. Där finns beskrivning av fördelningskriterierna samt information om organisatoriska villkor, verksamhetsvillkor, uppföljning och kvalitetsarbete.

Av det totala stödet till studieförbund verksamma i Uppsala kommun fördelas 85 % till allmän studieförbundsverksamhet enligt de statliga villkoren och 15 % av kommunen särskilt riktat stöd till kultur i vården verksamhet (KIV-verksamhet).

Stöd till allmän studieförbundsverksamhet

- Organisationsbidrag 10 %
- Verksamhetsbidrag 82 %
 - Studiecirkel (62 %)
 - Kulturprogram (15 %)
 - Annan folkbildningsverksamhet (5 %)
- Tillgänglighetsbidrag 8 %

Fördelningsprinciper Uppsala kommun

Verksamhetsbidraget kan fördelas enligt samma principer som folkbildningsrådet tillämpar för det statliga stödet. Organisationsbidraget och tillgänglighetsbidraget måste anpassas efter kommunala förutsättningar och hur dessa ska fördelas beskrivs nedan.

Organisationsbidrag

Bidraget fördelas mellan de studieförbund som vid slutrapportering av verksamheten två år före bidragsåret redovisade minst 2 000 studietimmar och minst 100 unika deltagare. Respektive studieförbund får del av organisationsbidraget i proportion till sin andel av det antalet unika deltagare i studiecirkel.

Tillgänglighetsbidrag

Bidraget syftar till att underlätta utveckling av verksamheten så att den är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och behov av särskilt stöd. Hälften av bidraget baseras på antalet studietimmar och hälften baseras på antalet rapporterade deltagare i verksamhet där någon eller några deltagare varit i behov av särskilda insatser. Hälften baseras på slutrapporterad verksamhet två år före bidragsåret och hälften baseras på ett genomsnitt av slutrapporterad verksamhet tre och fyra år före bidragsåret. Bidraget fördelas på verksamheter med personer med funktionsnedsättning som har haft behov av förstärkta insatser i studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram. Endast verksamhet som har inneburit merkostnader kan rapporteras och ge rätt till bidrag.

Stöd till kultur i vården-verksamhet (KIV-verksamhet)

Beräknas i förhållande till genomförd verksamhet föregående år enligt särskilda bestämmelser, dock högst 175 kr/studietimme. Se särskilda bestämmelser i bilaga.

Ansökan

Ansökan om stöd ska vara kommunen tillhanda på särskild blankett senast den 31 januari (infaller det på en helg godtas nästföljande vardag). Till ansökan bifogas:

- Verksamhetsplan
- Eventuell plan för kultur i vården-verksamhet (KIV)

Redovisning

Redovisning lämnas senast den 30 april för föregående års verksamhet. Redovisning ska ske på särskild blankett. Till redovisningen bifogas:

- Underskrivet kommunsammandrag
- Bokslut
- Revisionsberättelse

För kultur i vården verksamhet (KIV) ska även redovisas:

- Antal genomförda studiecirklar, deltagare och studietimmar redovisade för varje målgrupp,
- Förteckning över de särskilda boenden där verksamheten bedrivits,
- Redovisning för varje målgrupp av hur många individer som nås av verksamheten,
- Kostnads- och intäktsredovisning för verksamheten.

Utbetalning

Stödet betalas ut under maj månad, juni eller juli.

Bilaga – Riktlinjer för särskilt stöd till kultur i vården-verksamhet (KIV-verksamhet)

Syftet med kulturnämndens stöd till verksamheten

- att göra studiecirkel och kulturverksamhet av hög kvalitet tillgänglig för deltagarna,
- att verksamheten ska ha god spridning geografiskt över kommunen samt mellan de olika målgrupperna.

Målgrupper

- Personer med utvecklingsstörning som bor i eget boende eller i bostad med särskild service
- Personer med psykiska funktionshinder med boendestöd i ordinärt boende eller i särskilt boende, och/eller som får andra insatser riktade till målgruppen
- Äldre personer som får äldreomsorg antingen genom vårdboende eller stöd i ordinärt boende

Kriterier för stöd

Verksamheten ska genomföras av studieförbunden med folkbildningens metoder och kriterier för statsbidragsberättigad verksamhet. Det innebär bland annat att:

- Verksamheten ska vara fri och frivillig för deltagarna
- Aktiviteterna ska utgå från och tillvarata deltagarnas intressen och behov
- Verksamheten ska ledas av godkänd cirkelledare med utbildning eller lämplighet för målgruppens behov
- Aktiviteterna får inte genomföras av vård- och omsorgspersonal
- Cirkelledare får inte ersätta vård- och omsorgspersonal under tiden som aktiviteten pågår
- Verksamheten skall regelbundet utvärderas och utvecklas
- Verksamheten skall vara helt skild från vård, terapi eller annan verksamhet som är kommunens eller landstingets ansvarsområde
- Verksamheten får inte ersätta daglig verksamhet enligt LSS och ska sålunda ske på deltagarnas fritid
- Verksamheten får inte omfatta ordinarie föreningsverksamhet inom handikapporganisationer
- Verksamheten redovisas enligt särskilda regler, se under redovisning ovan.